Br. 11. 30 nvč.

HRVATSKA

KAZALIŠTNA BIBLIOTEKA

NIKOLA

ŠUBIĆ ZRINJSKI

GLAZBENA TRAGEDIJA.

TISAK I NAKLADA KNJIŽARE LAV. HARTMANA
(Kugli i Deutsch),
Ilica 30 — ZAGREB — Ilica 30.

Hrvatska biblioteka,

koja uz najjeftiniju cienu ima vanredno zanimljivi zabavan sadržaj.

Svaka svezka prodaje se naposeb.

*1.	sv.:	Bogović, Slava i ljubav	for.	—.—
*2.	sv.:	Korajac V., Šijaci. Šaljiva pripoviedka— Barrili J., Pustolovina jedne noći	„	—.—
*3	sv.:	D. Demeter, Otac i sin. Crta iz XV. vieka	„	—.—
*4.	sv.:	Krmpotić Josip, Avelina Bakranina ljubovne zgode i nezgode — Wócicki E. W., Strašni dvor	„	—.—
*5.	sv.:	F..... Križevčanin, Španjolci u Hrvatskoj. Historijska pripoviest iz XV. vieka	„	—.—
*5—6.	sv.:	W. Shakespeare, Romeo i Julija. Tragedija u 5 čina. Sa 7 slika	„	—.80
7.	sv.:	I. S. Turgenjev, Nješto iz lovčevih zapisaka	„	—.15
8	sv.:	E. Castelnouvo, Kod prozora	„	—.15
1	sv.:	N. V. Gogolja, Ivan Ivanović i Ivan Nikoforović. Šaljiva pripoviest	„	—.15
10.	sv.:	V. Hauff, Pont-des-Artska prosjakinja	„	—.15
11—12.	sv.:	W. Shakespeare, Otelo. Tragedija u 5 čina. Sa 8 slika	„	—.30
13.	sv.:	Bernardin St. Pierre, Pavao i Virginija. Prip.	„	—.15
14.	sv.:	Octave Feuillet, Roman siromašna mladića. Prvi svezak	„	—.15
5.	sv.:	Draženović Josip, Crtice iz hrvatskog života	„	—.15
16.	sv.:	Octave Feuillet, Roman siromašna mladića. 2 sv.	„	—.15
17.	sv.:	Hrvatovski Bog., Grilovica. Historijska pripoviest iz XVII. vieka	„	—.15
18.	sv.:	Sacher-Masoch, Zanimljive pripoviedke	„	—.15
19.	sv.:	Vitanović prof. J., Izabrane hrv romanče i balade	„	—.15
20.	sv.:	De la Motte-Fouqué Frid.bar., Undina. Pripoviest, Preveo Mirko Polanić	„	—.15
21—23.	sv.:	Mérimée Prosper, Colomba ili krvna osveta na Korzici	„	—.45
45.	sv.:	Verne Jules, Ideja doktora Oxa. Šaljiva pripoviedka.	„	—.15
25.	sv.:	Korajac V., Lov na sjedečke. Šaljiva pripoviedka	„	—.15
26—27.	sv.:	Petrović-Petöfi K., Krvnikovo uže	„	—.30
8—29.	sv.:	Feuillet, Pokojnica. Roman iz franc. družtva	„	—.30
30.	sv.:	Poklad. u Zagorju i još druge pripoviedke grofa Tolstoja, Gogolja, Senjanina i Širole	„	—.15
31—32.	sv.:	Benicky-Harambašić, Zlatka. Roman	„	—.30
33.	sv.:	Gerstäcker, Muž na lutriju. Šaljiva pripoviedka	„	—.15
34.	sv.:	Dostojevsky, Slabo srce.	for.	—.15
35—36.	sv.:	König, U morskih valovih. Kriminalna pripoviedka	„	—.30
37—38.	sv.:	Gr gorović D. V., Izgubljen život	„	—.35
39.	sv.:	Utvara Karla XI. — Francesko Foskari. — Susret.	„	—.15
40.	sv.:	Dvie šaljive pripov. Večer pod vedrim nebom itd.	„	—.15
41—45.	sv.:	Kumičić Evg., Preko mora	„	—.75
46—53.	sv.:	Kumičić Evg., Olga i Lina	„	1.05

*) Zvjezdom naznačene svezke su posve razprodane.

54.	sv.:	Lauka: Kako je B. Baltić poudavao sedam kćeri	„	—.15
55—57.	sv.:	Turić, Darovi svieta. Pripoviedka	„	—.45
58—59.	sv.:	Feuillet, Prijateljeva oporuka. Roman	„	—.45
60.	sv.:	Jokaj M., Žena poginuloga. Mijaković P., Sve od straha	„	—.15
61.	sv.:	Ohnet, Jadi tetke Uršule.	„	—.15
62	sv.:	Bouvier, Nagrada ljubavi. Preveo N. Kokotović.	„	—.15
63—65.	sv.:	Kazotić, Miljenko i Dobrila. Historički roman	„	—.15
66.	sv.:	J. Korzeniovski, Zločin i kazna. Pripoviedka	„	—.15
67—69.	sv.:	Kumičić E., Tri mučenice. Tri izvorne pripoviedke	„	—.45
70.	sv.:	Mordovcev D., Ljubav spasiteljica Histor. pripoviest	„	—.15
71.	sv.:	Jokaj Mavro, Bjegunac. Pripoviedka. Preveo L. Mirković	„	—.15
72.	sv.:	Poe, Zagonetna umorstva u ulici Morgue. Pripoviest.	„	—.15
73—76.	sv.:	Verne Jules, Put k središtu zemlje. Roman. Prev.	„	—.60
77—78.	sv.:	Henry M., Lažni grof. Pripoviest. Preveo L. Mirković	„	—.30
79.	sv.:	Cik. G., Krunica. Priipoviest Milevski, Dinari Nadir Khulie	„	—.15
80.	sv.:	Sienkiewicz H., Straža na svietioniku. Pripoviedka	„	—.15
81.	sv.:	Vincenci, Uzmirazija žene Hajder-Efendije. Pripoviest	„	—.15
82—84.	sv.:	Kumičić. Otrovana srca. Pripoviest.	„	—.45
85—86.	sv.:	Mars. Tajne harema. Pripoviest.	„	—.30
87—92	sv.:	Bakotić Dragutić A., Raja. Slike iz bosanskoga života	„	—.90
93—104	sv.:	Montepin, Mačje oko. Roman. (svez. I., II. i III. br. 93—104)	„	1.80
05—106	sv.:	Osveta baruna Trenka. Pripoviest.	„	—.30
07—109	sv.:	Kumičić, Mladost — ludost. Pripoviest	„	—.45
110—113	sv.:	Becić, Prokleta kuća. Izvorna pripoviest iz krajiškog života	„	—.60
14—116	sv.:	Tresić-Pavičić, Sudbina izdajice. Hist prip.	„	—.45
17—118	sv.:	Iz života velikog hrvatskog pustolova i druge male pri-	„	—.30
19	sv.:	Becić, Djački doživljaji	„	—.15
10	sv.:	Devčić Ivan, Odbijeni prosac. Pripoviedka	„	—.15
21—122	sv.:	Kozarac J., Tena. Pripoviedka	„	—.30
23—124	sv.:	Osman Nuri, Ago Šarić. Pripov. iz prošlosti Mostara	„	—.30
25—127	sv.:	Vjenceslav Novak. Informator, Novela	„	—.45
28—129	sv.:	Osman-Aziz, Marijanova rana i Pogibija i Osveta	„	—.30
30—137	sv.:	Eugen Chavette, Gdje je milijunar. Krimin. roman	„	1.20
38—147	sv.:	Degan P., Biela gospa s Trsat-grada. Hist. roman (I. i II. dio)	„	1.50
148—149	sv.:	Svilanić A., Kasna osveta. Kriminalna pripoviest	„	—.30
150—151	sv.:	Tolstoj L. N., Gospodar i sluga. Pripoviest	„	—.30
152—158	sv.:	Carić Juraj, Obitelj kapetana Opovića.	„	—.90
159—161	sv.:	Relković, Satir.	„	—.45
162—163	sv.:	Shakesperae W., Mletački trgovac, Vesela igra	„	—.30
164—166	sv.:	Kumičić Evgenij, Pobieljeni grobovi, pripoviest	„	—.45
167—168	sv.:	Pužar Zv., Hajdučka djela iz života zloglasnog hrvatskog hajduka Joce Udmanića	„	—.30
169—172	sv.:	Devčić Ivan, Bunjevačka buna, izvorna pripoviest	„	—.60
173—178	sv.:	Sue Eugène, Tajne grada Pariza. Kriminalni roman. Hrvatski priredio Evgenij Kumičić. I. dio.	„	—.90
179—183	sv.:	Tajne grada Pariza 2. dio	„	—.90
184—186	sv.:	F. Boisgobey, Ne ubij! Kriminalni roman iz parižkog života. Preveo A. Svilanić	„	—.45

187—189 sv.: Ljubav pobjedjuje. Kriminalni romaniz amerikanskog života. Preveo Stanković — — — — — — — — „ —.45
190—191 sv.: Stanislav Grabovski, Gdje je grofica? Prev. N. „ —.30
192—197 sv.: Devčić Ivan, Brinjsko-lički ustanak g. 1746. Historična pripoviest — — — — — — — — — „ —.90
198—200 sv.: J. A., Nestalo 86.000 talira. Kriminalni roman iz amerikanskoga života — — — — — — — — — „ —.45
201 sv.: Berger Kl., Ubit ću te ili ćeš me ubiti. Povjestna pripoviest. Preveo A. M. — — — — — — — „ —.10
212—204 sv.: Gaboriau E., Ljubavne zgode grofice Brenvilliere „ —.45
sv.: Chopinova predigra. Napisao grof Lav Lavović Tolstoj „ — 12
05—206 sv.: A. Dumas, Ljubavni roman — — — — — — „ —.32
07—210 sv.: Clark Russel, Gusari. Roman iz pomorakog života „ —.65
11—213 sv.: Griffiths, U brzom vlaku od Rima do Pariza. Kriminalni Roman — — — — — — — — — „ —.45
14—215 sv.: Paul de Kock, Barunica Blaguiskoff. Šaljivi roman iz parižkoga života — — — — — — — — — „ —.35
16—221 sv.: Montépin Xav., Tajne crvene kuće. Roman iz francezk g života — — — — — — — — — — „ —.90
223—224 sv.: Conan Doyle, Znak četvorice. Krim. roman — — „ —.45
00—228 sv.: Cherubin Šegvić Na solinskih ruševinah. Pripovest iz staro-kršćanske dobe i Solinu — — — — „ —.16
19 sv.: A. Doyle, Mjernikov palac Krim. pripov. — — — „ —.50
sv.: Rudolph Stratz, Uspjela varka ili laponska sablast.
A. Bježeckij, Fantastična pripoviest — — — „ —.15
sv.: Neobična žena. Iz zapisnika jednoga redarstvenika — „ —.15
sv.: F. Ehrermann, Kako se nalazi sreća — — — „ —.15
sv.: E. M. Vacano, Čarobnjak. Prip. po istinitom dogodjaju „ —15
—235 svez.: Woldemar Krban, Osamljen stan. Krim. pripov. „ —.35
sv.: H. Smith, Uspomene živog pokopanog — — — — „ —.15
770—238 sv.: Conan Doyle, Zagonetna Smrt. Kriminalna pripov.
Annie Bock, Lukava odgojiteljica — — — — „ —.35
39—241 sv.: Paul Bourget, Strašna zagonetka — — — „ —.40
242—243 sv.: Maupassant, Pripoviedke: Miraz, Kušnja, Varka, Mrtva ruka, Na prodaju, Kupalište knezova, Vrpca — „ —.30
04—246 sv.: Aug. Maqueta, Ljubav i izdaja Ljubavni roman — „ —.45
25—248 sv.: Ivan Devčić. Kobna osveta Slika iz lička prošlosti početkom XVIII. stoljeća — — — — — — — — „ —.30
249 sv.: Guy de Maupassant, Mala Roque. Kriminalna pripov. „ —.14
50—252 sv.: K. Gren, Tajna u mlinu. Kriminalni roman — — — —.55
253 sv.: Heinrich Zschokke, Diokleci an u Solinu — — „ —.10
54—266 sv.: Ernest Eckstein, Nero. Historički roman. — — „ 1.80
67—269 sv.: Jules Claretie, Mrtvačevo oko. Roman iz parižkoga života — — — — — — — — — — „ —.45
24—271 sv.: Karlo May, Otmač djevojaka — — — — — — „ —.30
72—274 sv.: R. Rovetta. Prvi ljubavnik! — — — — — — „ —.45
75 sv.: Vsevolod Garšin, Mali roman i druge pripoviedke: Nihilista. Na povratku sa rendezvousa. Ne ćemo očuha „ —.15

Hrvatska kazališna biblioteka.

Broj 1. Bračna burza. Šala u jednom činu — — — — — for. —.30
„ 2. Mirilio kove Vesela igra u jednom činu — — — „ .30
„ 3. Za zastorom. Vesela igra u jednom činu — — — „ —.30
„ 4. Ljubi slobodu Vesela igra u jednom činu — — — „ —.30
„ 5. Trideset Vesela igra u jednom činu — — — — — „ —.30
„ 6. Miš, Vesela igra u jednom činu — — — — — — — „ —.30
„ 7. Četiri šaljive igre. U sred noći. Ustaške nevolje Hvala Bogu, stol je prostrt. Bračna ponuda dr. Praktičevića „ —.30
„ 8. On je gluh. Šala u jednom činu — — — — — — „ —.30
„ 9. Jedna čaša čaja. Vesela igra u jednom činu — — — „ —.30
„ 10. Recept protiv punicama. Vesela igra u jednom činu — „ —.30

NIKOLA

ŠUBIC ZRINJSKI

GLAZBENA TRAGEDIJA

U 3 ČINA (8 SLIKA)

SPJEVAO JU

HUGO BADALIĆ

GLAZBOTVORIO

IVAN PL. ZAJC

TREĆE IZDANJE

1901.

NAKLADA KNJIŽARE LAV. HARTMANA (KUGLI I DEUTSCH)

ZAGREB, ILICA.

(01)

Predgovor trećem izdanju.

Pošto se je rasprodalo drugo izdanje ovoga djela od g. 1885., to me je knjižara L. Hartmana (Kugli i Deutsch) pozvala, da iza smrti pokojnoga oca uredim treće, ukusno izdanje.

U ovom predgovoru opetujem rieči pokojnoga svog oca iz drugog izdanja: Ovoj je operi, kako i u prvom izdanju spomenuh, podlogom tragedija Th. Körnera, a u poznatom zboru: »U boj, u boj« rieči su Fr. Markovića.

U Zagrebu mjeseca listopada 1901.

Viktor Badalić.

LICA.

Nikola Šubić-Zrinjski, ban hrvatski, zapovj. Sigeta.
Eva, njegova žena.
Jelena, njihova kći.
Gašpar Alapić,
Lovro Juranić, | častnici u Sigetu.
Vuk Paprutović,
Sulejman Veliki, turski car.
Mehmed Sokolović, veliki vezir.
Mustafa, bosanski paša.
Ali Portuk, zapovjednik topničtva
Ibrahim Begler-beg.
Levi, liečnik Sulejmanov.
Hrvatski častnici i vojnici.
Turski vojnici.
Bule, odaliske, ennusi, čuvari saraja
Zbor vilâ.

Dogadja se god. 1566. Prva slika u Biogradu, ostale u gradu Sigetu i pred njim u taboru turskom.

Prvi čin.

I. SLIKA.

(Palača sultanova u Biogradu, Sultanova soba, spojena s triemom).

Prizor prvi.

Sulejman (sjedi zamišljen). Levi (dolazi sredinom).

Levi.

Poručio si po me,
O silni padišah;
Po glasu eto tvome
Tvoj smjerni rob ti dodje mah.
(za se):
Još vazda šuti.
(glasno):
Care, gospodaru!
Na slugu se ne ljuti,
Koj pozna bol ti staru:
Ti sjediš žalostan,
O, jesi l' bolestan?

Sulejman.

Šuti, šuti! Starost ova
Nikad mene ne okova!

Levi.

Oprosti, silni care! —
Još oko krepko sjaji,
A dušu silnu žare
Prošastih dana dogadjaji,
Budućnost krasnu kažuć.

Sulejman.

Kaži Levi, iskren budi:
Koliko još ljeta sudi
Znanost meni tvoja?

Levi.

To samo Alah zna!

Sulejman.

Ha, ha, ha! Ti ne znaš ništa!
Ili ne znaš, il' se bojiš,
Šta si stao, kô da brojiš
Čase, dane moje smrti?
Reci sad, koliko ljeta
Još ću uživat toga svieta,
Reci, mogu l' sviet još strti?

Levi.

Koliko sudim ja,
Još deset —

Sulejman.

Deset veliš? Deset?

Levi.

Dà, možni care moj,
Još deset! Ali dalje čuj!
Mirovat valja tebi,
Uživat mirno slave,
Inače mogô ne bi
Sačuvat vedre glave!
Već četrdeset ljeta slavnih
Po svietu tvoj se ori glas:
O care, sad je došô čas
Počitku, miru tvome.

Sulejman.

Pokoj, mir i ljeta deset
Nudjaš meni, slugo vjerna!
Mir mi veliš, pokoj? Je li tako, Levi?
Šta će meni ljeta duga,
Da proživem kano crv;
Da mi srcem vlada tuga,
Žilam da se stine krv!
Jedno mi je dosta samo,
Al ću radit dan i noć,
Pa kad i ja dodjem tamo, (pokazuje rukom na dženet).
Slava moja ne će proć!

Levi.

Polako, care moj, polako!

Sulejman.

Starče, šuti! Niti rieči,
Jošte živi stari lav!
Idi brzo, neka dodje k meni
Vezir moj, — nek brzo dodje!

Prizor drugi.

Sulejman (sam).

Čudno li krvca mi vrije,
Rata mi srce žudi;
Silnije, jače mi bije,
Nadimlje jake grudi.
Sad u boj, neka sviet
Pred mojim drhće jarom;
Sad u boj, sve će mriet
Pred sviju carâ carom!
Strepi, o Beču, ti prvi,
Prvi je udarac tvoj:
Tebe kad padišah smrvi,
Lagan je s drugimi boj.
Diž'te se, junaci, dižte,
Vaš vam nek pomogne bog!

Prizor treći.

Sulejman i Mehmed Sokolović, veliki vezir.

Mehmed.

Smjerno čekam tvoje zapoviedi,
Možni care!

Sulejman.

Na vojnu, na vojnu!
Nemam časa da potratim,
Kratak mi je viek:
Slavom hoću da pozlatim
Zadnji žića tiek.
Na vojnu! Je l' vojska spremna?

Mehmed.

Sve u redu!

Sulejman.

Namah teci,
Hitro reci:
„Zapovieda car,
Neka vojska sva
Bude gotova
Danas jošte poć na vraga!“

Mehmed.

Tako brzo zar?

Sulejman.

Tako hoću! Preko praga
Ungarije ravne
Na Beč gredem,
Da od želje davne
I taj bedem
Srušim, satrem, spalim

Mehmed.

Misô tvoju hvalim!
Silan ti jesi care velji,
Stavna volja tvoja:
Zapreke nema tvojoj želji,
Vojska žudi boja.
Dvie sta je tisuć' vojske čile
Spravno poći s tobom.
Tko da ne strepi s takve sile,
Sav sviet bit će ti robom!

Sulejman.

Gdje su vodje ini?

Mehmed.

Vani stoje.

Sulejman.

Tko sve?

Mehmed.

Mustafa od Bosne paša,
Ali Portuk Ibrahim,
S njimi silni Begler-beg.

Sulejman.

To je nada naša!
Idi namah, reci im:
Pobjede se vije stieg,
Na vojnu je poć.
Idi, zovni sve!

Mehmed (odlazi.)

Sulejman (sam.)

Vraća mi se stara moć,
Mlada krvca vrê:
Samo sada ili nikada,
Sad il nikad Beč je moj.

Prizor četvrti.

Sulejman. Mehmed. Mustafa. Ali Portuk. Beglerbeg. Levi. Vojnici.

(Ulaze, pošto se je odklonio zastor).

Vodje.

Nek Alah prati viek tvoj svaki hod,
Nek slavom cvati svak tvog djela plod;
Ti nas povedi sad slavni u boj,
Nikog ne štedi nas, rob svak je tvoj!

Zbor (opetuje).

Vodje.

Slava ti care, oj Alah nek te brani,
Vodi nas, kamo znaš, vodja si nam znani!

Zbor (opetuje).

Sulejman.

Zdravo da ste, vjerne sluge,
Druzi moja slave! Da ste zdravo!

Svi.

Osloni viek se na nas,
I vodi nas u boj, u smrt.

Sulejman.

Ne! ne u smrt — na pobjedu!
Pamtite li uvredu
Njemačkoga cara?

Platit će mi danak već
Ona guja stara,
Kad mu otmem Beč!

Svi.

Na Beč, na Beč nas vodi,
To srcu našem godi.

Sulejman.

Neka bude! Ali prije
Nego na Beč skorim,
U Ugarskoj tvrdje dvije
Hoću da pokorim:
Siget prvi —

Mehmed.

U Sigetu je Zrinjski!

Sulejman.

Šta Zrinjski? Tko to veli?

Mehmed.

Junačina je on!

Svi.

Junačina je on!

Sulejman.

Šta Zrinjski? Ja sam Sulejman —

Levi.

Care naš!

Sulejman.

I jesam car vaš.

Mehmed.

Dok silni Hrvat taj
Životom Siget brani,
Uzet ga ne ćeš, znaj,
Ti Sigeta se kani.

Svi.

Ti Sigeta se kani,
Na Beč nas ravno vodi!

Sulejman.

Ha! Vi ste velikani,
Kiem svaki vjetar škodi!
Ja hoću Siget! Zrinjskog hoću!
U boj vas vodim! Sad u boj!

Svi.

Nek Alah prati itd.

Sulejman.

Svi složno hajdmo, na Siget valja poći;
Past će on, past će Beč izpred naše moći.

Svi (opetuju.)

II. SLIKA.

(Dvorana u gradu Sigetu.)

Prizor prvi.

(Jelena i Juranić. Kako se digne zastor, vidi se, da Juranić hoće da otidje; Jelena ga zadržaje).

Jelena.

Ah kamo, dragi?
Ti ode zar;
Gdje 'e pogled blagi,
Gdje ljubve žar?

Juranić.

Oprost', oprosti mila,
Na posô goni sila!

Jelena.

Još nikad takve rieči
Iz tvojih ne čuh ustâ;
Ah kako tužno ječi
I boji grud se pusta.

Juranić.

Umiri se, ja odoh,
Na skoro pak ću doć.

Jelena.

Ti prije dan si podô
A sad mi daješ noć,
Oj kako brzo mine
Života krasni dan,
A za njim guste tmine
Povlače grozni san.

Juranić.

U dvoru mene zovu! S bogom —

Jelena.

O ne idi, ne idi! Zar više
Ne ljubiš mene ti?

Juranić.

Za tebe mi duša diše,
Srce šapće: ti, ah ti;
Dvie s' u jednu dušu sliše,
Ta smo jedna duša mi.

Ti jedina, izabrana
Danica si žiću mom:
Ti si radost mojih dana,
U tudjinstvu ti moj dom.
(zagrlio ju).

Jelena.

Kako li krasne
Kako li jasne,
Rieči su meni tê.

Juranić (trgne se),

Jur čujem svoje čete glas —
S bogom, dušo! (poljubi ju i ode brzo).

Jelena (sama).

On ode! Bože, čemu
Požurit mu se valja?
(ide k prozoru).

Na konja sjeda; poput munje
Sa četicom se krenu!
Ah šta će opet biti,
Zar viek će krv se liti,
I zaviek trajat boj?

(Romanca).

Gdje na tvrdu
Stancu-brdu
Stari stoji Zrinjski grad,
Tamo mlada
Duša rada
U Hrvatsku leti sad.

Moje sreće
Prvo cvieće
Krasno mi je cvalo tu:
Ljubav sveta
Mladih ljeta
Obuze mi dušu svu.

Ali tada
Iznenada
Bojne trublje jeknu jek!
Sreća minu,
Ljubav sginu,
A ja tužna tužim viek.

(Dok Jelena, stojeći pri prozoru, pjeva, ukaže se s lieva ulaza mati joj Eva.)

Prizor drugi.

Jelena i Eva.

Eva.

Šta je, drago diete?

Jelena.

Ništa, majko, ništa.

Eva.

Suzu vidim u tvom oku:
Kaži majki sve!

Jelena.

Ništa dobra! Slutim,
Da će težak snać nas jad.
Baš je sada ovdje bio —
Hladan kano led.

Eva.

Tko je bio?

Jelena (pada joj o grud.)

Ah, Juranić!

Eva.

Ne boj mi se, kćeri mila,
Njega valjda služba zove.

Jelena.

Služba dà! Al težka služba:
Na nas ide Turčin klet!

Eva (vidi gdje Zrinjski ide).

Ne cvieli više! Eto otca:
Ne bih rada, da ti suzu vidi.

Prizor treći.

Jelena. Eva. Zrinjski (dolazi s desna).

Zrinjski.

O ženo draga, milo diete,
Po cielom gradu tražim vas:
Nek rieč vas moja sad ne sméte,
Jer neizvjestan još je glas.

Eva.

Koji glas? Sve reci!

Zrinjski.

Još neznam pravo, šta je,
Al čekam viesti svaki čas;
Jer vele, sultan da je
Na vojnu pošô sam.

Jelena.

Majko mila.
Pogibelj prieti nam!

Eva.

Misliš, Zrinjski, da će na nas
Sultan krenut?

Zrinjski.

Ne, ne! To sultan činit ne će.

Eva.

S tobom dielim radost svaku,
Ti da brigu nosiš sam?

Sve mi reci: u tom mraku
Istine mi godi plam.

Zrinjski.

Znam te, ženo!
Kad s u l t a n na boj kreće.
Na S i g e t kreće on.

Jelena.

Šta? Na Siget? Bože!

Zrinjski.

Ti budi majke vriedna,
I otcu mila kći!

Prizor četvrti.

Predjašnji. Alapić (sredinom).

Alapić.

Bane, novu nosim viest!

Zrinjski.

Govori! Nek i one čuju.

Alapić.

Iz Pečuha glasnik javlja,
Da se na boj sultan spravlja
S dvie sta tisuć ljudi;
S toga, bane, spreman budi;
Sultan na nas grede.

Zrinjski.

Junaci moji vriede,
Hrvati viek su prvi:

Za dom, za rod ne štede
Proljevat svoje krvi!
(obr. e se ženi i kćeri).
Umiri kćerku, ženo;
Još Juranića čekam,
Da čujem njegov glas.

Alapić (pogleda kroz prozor).

Evo ga, kako se žuri!

Jelena.

Sini mi, sunašce, sini,
Tamnu razprši mi noć,
Sa srca nevolju skini,
Dodji o dragi, o dodj!

Eva.

Rasti, cvati, materina diko,
Bog će dati, da mi sretna budeš.

Prizor peti.

Predjašnji. Juranić (dolazi a **Paprutovićem** nekoliko častnika.)

Zrinjski.

Govori, šta je?

Juranić.

U boj, u boj, mač iz toka, bane!

Paprutović.

Jur predje Dravu Mehmed-beg.

Ostali častnici.

Sela nam pali,
Gradove ruši u prah;
Srce si kali,
Zadaje trepet i strah.

Juranić.

Daj mi četu hrabrih konjanika,
Da ukrotim toga obiestnika.

Jelena.

Oh, tužnoj meni!
(pada majci na grudi).

Juranić.

Raduj se sa mnom, o dušo,
Pasti će kleti naš vrag;
Mnogoj u bitci sam kušo
Pogani smesti mu trag.
(Okrene se Zrinjskomu):
Bane, dugo mučah ja,
U srcu tajnu nosim:
Danas neka otac zna,
Milu da kćerku prosim.
Nisam ja bogata roda,
Ne prati tašta me čast:
Čast mi je — bojna sloboda,
Imanje — mača mi vlast.
Desnicu domu i vjeri
Zavjerih za viek ta.:
Srce pak miloj ti kćeri:
Daj mi ju, otče, ah daj!

Zrinjski.

Sinko moj, — znade bog,
Šta srce moje ćuti:
Za vas sve — ljubezne,
Da sreći vašoj sluti.

Svoj blagoslov ću tebi dat
I kćerku svoju s njime,
Kad sretno ovaj mine rat,
Kad slavno stečeš ime.
Ti domu se oduži,
I mačem nju zasluži!

Juranić (potegne sablju).

Sabljo moja, gujo ljuta,
Vodi me u sveti boj!

Jelena.

Podji, dragi, sretno —
Nek te čuva mili bog!

Zbor.

Podji, sretno dodji,
Nek te čuva mili bog!

(Juranić odlazi sa častnici. Jelena majci na grupih. Gruda.)

III. SLIKA.

(Dvorište u gradu Sigetu.)

Juranić. Alapić. Zbor vojnika (slavi Juraničevu pobjedu.)

Prizor prvi.

Zbor.

Alapić i Juranić,
Naša dika, naša čast,

Naše milje, naša slast,
Neka živu slavni viek!

Hrvat umije sjeć:
Straha ne zna pred dušmaninom on;
Slavu znade si steć,
Slavnu boju on je navieke sklon.

Alapić i Juranić
Zivili, živili na viek!

(dolazi Eva i Jelena)

Sad, junaci, vam na slavu
Igrat ćemo bojnu igru.

Juranić.

Tako, braćo, napred samo!

Alapić.

Bojnu vježbu cienit znamo.

Prva polovina zbora.

Prvi vodja — koji prvi zgodi!

Druga polovina.

Drugi vodja — koji drugi zgodi!

[Gadjaju kopljem u nišan kroz veliki prsten.]

(Prvi hita, — ne pogodi.)

Zbor.

Ništa!

(Drugi hita, — ne pogodi.)

Zbor.

Ništa!

(Treci hita, — ne pogodi.)

Zbor.

Ništa!

(Četvrti hita, — ne pogodi.)

Zbor.

Ništa!

(Peti hita — i pogodi.)

Zbor.

Živio!
Evo prvog vodje nam,
Veselo sve — haj, hoj!
A sad drugi hajd na red!

(Šesti hita, — ne pogodi.)

Zbor.

Ništa!

(Sedmi hita — ne pogodi.)

Zbor.

Ništa!

(Osmi hita — i pogodi.)

Zbor.

Živio!
Evo drugog vodje nam,
Veselo sve, haj, hoj!

(Priredjuju se za igru.)

Zbor.

Hrvat umije sjeć:
Straha nezna pred dušmaninom on;
Slavu znade si steć,
Slavnu boju on je navieke sklon.

(Igraju bojnu igru.)

Zbor.

Pobjeda! Pobjeda!

(Kad se svrši igra, pjevaju.)

Zbor.

Hrvat umije sjeć, itd.
Alapić i Juranić
Zivili, živili na viek!

Prizor drugi.

Predjašnji. Zrinjski (lolazi svečano odjeven i oružan.) **Popratović.**

Zbor.

Zivio nam svietli ban!

Zrinjski.

Vi, braćo, sa mnom!
Bog daj, uviek kano danas
Veselje nek se ori s pobjede.

(obrne se Alapiću i Juraniću, te se rukuje s njimi.)

A komu slava toga dana,
Već hrabrim vodjam mojim?

Alapić.

Ne meni, bane, — ne,
Već Juraniću slava.

Juranić (pokazuje na Alapića.)

U boju on je bio sve:
Bješnjaše poput lava.

Zrinjski (obrne se svim vojnikom.)

Vi znate, braćo, vidjeste i čuste,
Da sultan sam na Siget ide:
Poviedat ništa ne ću;
Jer znam, da j' vjera tvrda.

Zbor.

Jest vjera tvrda, bane!
Dok je nama na ramenu glava,
Turčin grada svojim zvati ne će!

Zrinjski.

A bit će boj na život i na smrt!

Zbor.

Nek bude, bane, vraga ćemo strt!

Alapić.

Ukloni kćer i ženu, daj ukloni
Iz Sigeta! U Beču nek pri kralju
Za vvieme rata budu!
Vojevat ćemo lakše bez njih.

Juranić.

Al ljepše ne!

Eva.

Nikad; nikad!
Pa bilo što mu drago, —
Ja ostajem uz muža svog:
Gdje njemu grob, i meni tu nek bude!
Ah Zrinjski, ne slušaj te ljude,
Prem vjerne tebi. Ja ostajem!
(obrne se kćeri:)
A kćerka moja, rumen cviet,
Uz zaručnika svoga:
Il' živjet s njime ili mriet,
Po volji jakog boga.

Juranić (Jeleni):

Vjerne su ti grudi ove,
Tebe štiti ovaj mač:
Bog će dati sreće nove,
I utišat gorki plač.

Jelena.

Ko o suncu koplja rose
O tebi mi život sja;
K tebi mene želje nose,
Uz tebe mi sreća sva.

Eva (Zrinjskomu):

Ah vidiš, mili mužu,
Junačkog' srdca rod.

Zrinjski.

Sad istom ćutim, da sam Zrinjski!
O ženo, diete moje,
Vi ostajete uz nas.

Jelena i Juranić.

Ko o suncu i t. d.

(Eva i Jelena odu u grad).

Prizor treći.

Predjašnji bez Eve i Jelene.

Zrinjski.

Junaci, braćo!
Ma gdje se Hrvat s Turci bije,
Za dom se bori s v o j;

I gdjegod Hrvat krvcu lije,
Slobode bije boj.

(vadi pismo).

Od kralja stiže pismo:
Poručuje nam liepo,
Da Siget dotle hrabro
Držimo, dok bi njemu
Moguće bilo skupit
Sve svoje čete.

Zbor.

Zivio kralj!

Zrinjski.

Ko svjestni borci, smjelo i veselo
U sveti hajdmo boj — u smrt!

Zbor.

U sveti hajdmo boj — u smrt!

Zrinjski.

Pa ako padnem prije ja,
Tu Alapić je, četnik vaš,
A tada vodja, — njega ćete slušat!

Zbor.

A tada vodja, — njega ćemo slušat.

Zrinjski.

Al prije nego izginemo,
Zakunimo se bogu velikomu:

(Stupa napred i potegne sablju. Oko njega častnici i vojnici.)

Zrinjski.

Tako meni boga velikoga
Braniti ću Siget svojom krvlju;
Ostavit vas nikad, braćo, ne ću,
Dok u meni živo srce bije!

Zbor.

Dok u nama živo srce bije!
Tako nam boga velikoga
Branit ćemo Siget svojom krvlju;
Ostavit te nikad, bane, ne ć'mo,
Dok u nama živo srce bije!

Drugi čin.

IV. SLIKA.

(Turski tabor pred Sigetom. Podalje od Sultanova čadora prostrano mjesto. Bule, odaliske, eunusi, čuvari saraja slave godišnjicu Sulejmanove pobjede kod Muhača.)

Prizoz prvi

Mužki i ženski zbor.

Velik je Alah,
Prorok je velik:
Njima nek bude hvala!
Vojska nam gvoždje, sultan čelik
Svladat će cieli sviet.

Fatima.

Pričajte, nu, o Muhaču,
Koji vas znade što?

Zulejka.

O tome pokolju, plaču,
Kako je bilo to?

Osmanka.

Pripoviedat znadem ja.

Sokolica.

Ja još bolje znadem sve.

Mejra.

O tom znamo samo mi.

Prva polovina ženskog zbora.

Ja znam!

Druga polovina.

Ne znaš!

Prve

Ipak!

Druge.

Ništa!

Prve.

Kako!

Druge.

Tako!

Sve.

To je ružno baš!

Prve.

Sad mir!

Druge.

Ne ne!

Sve.

Odplatit ćete to!

Mužki zbor.

Hej!

Eunuh Timoleon.

Mir!

Prve.

Šta ćete, bene?

Druge.

Bockave žene.

Sve.

Tko je ikad čuo to?
Pripoviedat nam ne dadu, —
Ne razumê same ništ!

Timoleon.

Mir! .... O pomozi sada Alab,
Da pomirim ove zmije!

Sve.

Što! Mi zmije?!

Timoleon.

Ah ne!
To mi se je nehote zareklo, ha!
Ako znate dobre bit,
Pjevat ću vam ja.

Podiže se Ugrin mlad
Ma našeg sultana,
Al ga težak stiže jad
S našeg buzdohana.

Mrtav osta mladi kralj,
S njime mala četa;
Osmanski ih ubi malj, —
Ele — čudna šteta!

Svi.

Osmanski ih ubi malj,
Ele — čudna šteta!

Timoleon.

Kano ptica soko siv
Sultan širi krila:
Mori, pali kano div,
Kud ga volja mila.

Pusto polje pokri krv,
Zemljom prodje strava:
To se zgodi, kada crv
Ustà suprot lava.

Svi.

To se zgodi, kada crv
Ustà suprot lava.

Nek nam živi Sulejman,
Nek ga sreća sreta.

Mužki zbor.

Da doživi ovaj dan,

Ženski zbor.

Jošte mnogo ljeta!

Ženski zbor.

Veselo, lako,
Burno, jako
Danas bije naša grud!
Nožice same
Na ples mame:
Nek se slava ori svud!
Hajd, hajd! — Hajd na ples,
Da pjevamo,
Da igramo,
Dok nam žića gori kres.
(orientalski ples).

Svi medju plesom):

Nek se ori skladan poj,
Neka mine strašni boj.

Ženski zbor.

Vatreno, burno,
Lagano, žurno.

Mužki zbor.

Ružice rumene,
Hurije milene.

Ženski i mužki.

Rajsko veselje nek
Mladjani sladi viek,
Neka nam radosti pruža.

Svanuo krasan dan,
Cielomu svietu znan,
Pobjede slavne.

Prizor drugi.

Predjašnji. Sulejman i Mehmed.

Zbor.

Živio Sulejman!

Sulejman (za se):

Još Siget stoji,
Ah Siget moj još nije!
(Mehmedu):
Otidji sam u Siget,
I reci Zrinjskom',
Da četa mala sili
Odoljet ne će moći.
Nek preda Siget:
Nek on sa četom nosi glavu

Mehmed.

Zalud briga, muka sva:
Njega dobro poznam ja.

Sulejman.

Al rec', da štedit neću
Ni djece, žene — nikog' —
(dolazi Timoleon.)

Timoleon.

Javljam, care, dobru viest:
Pade Gjula i Kerečin.

Sulejman (za se):

Ah, rado čujem, rado!
Još Siget stoji,
Ah, Siget moj još nije!

(Mehmedu):

A ti mu reci,
Da nudim svietlu krunu —

Mehmed.

Zalud briga, muka sva:
Njega dobro poznam ja.

Sulejman.

Nek samo preda Siget —
On kralj hrvatski budi!

Mehmed.

Slušat ću te, care moj,
Al ću zalud k njemu poć.

Sulejman.

Nek samo preda Siget —
On kralj hrvatski budi!

(odlazi s Mehmedom.

Prizor treći.

Zbor.

Veselo, lako,
Burno, jako itd.

V. SLIKA.

(Dvorana u gradu Sigetu.)

Prizor prvi.

Zrinjski. Alapić. Juranić. Paprutović. Nekoliko častnika.

Zrinjski.

Jur puče zid na novom gradu
Od ognja turskog. Ne mogu dulje
Uzdržat druge navale!
Zapalit ćemo novi grad,
Povući se u stari;
Nek vatra naša satre sad,
Što branit mač ne mari.

Juranić.

Mirni gradjan blago sve
Našoj predà ruci;
Zara da naša sila trê,
Što ne mogu vuci?

Zrinjski.

Šta misli Alapić?

Alapić.

Zapalit ga i strt u prah;
Jer slaba nam je snaga!

Ostali.

Nek oganj plane u taj mah,
Da gradu nema traga.

Juranić.

A za što kralj ne teče
Junakom u pomoč?

Zrinjski.

Ne zbori tako, sinko!
Uztrajat na tom mjestu valja,
Pa nek se ruši cieli sviet;
Za dom, za vjeru i za kralja
Bez straha znade Hrvat mriet!

Prizor drugi.

Predjašnji. Dolazi častnik i preda pismo.

Zrinjski (čita):

„Turski vodja prosi
Na samu zborit sa Zrinjskim.“ —

Dovedi ga!
Vi drugi budite na blizu,
Očekujuć moj mig.
Proglasite gradjanstvu,
Nek blago svoje nosi
U stari grad!
A tad —
Kad mignem ja,
Nek oganj sja,
I proždre sve. — Žurno! Nek dodje on!

(Svi odu).

Prizor treći.

Zrinjski (sam).

Zrinjski (gleda kroz prozor na novi grad.)

Gle, kako divno sjaji grad
U božjeg sunca traku:
A ne zna, da će skoro jad
U crnu nać ga mraku.

Ovako sjaji ljudski viek
Na slave si vrhuncu:
A tada dodje usud priek,
I kraj je rajskom' suncu!
Oj s bogom, grade bieli,
I Zrinjski s tobom seli!

Prizor četvrti.

Zrinjski. Častnik. Zatim Mehmed.

Častnik.

Turski vodja!

Zrinjski.

Nek udje!

(Častnik ode; Mehmed dodje.)

Zrinjski

Sokoloviću, zar si ti?
Zdravo! Šta je dobra?

Mehmed.

Pozdravljajuć te svietli car
Poručuje, da predaš grad.

On štuje hrabrost tvoju:
Milostiv bit će tebi.

Zrinjski.

Milostiv bit će meni!?
Al ja sam Šubić-Zrinjski!
Pa ako car tvoj želi grad,
Nek sam po ključe dodje.

Mehmed.

Al ti si otac, muž!
Pa dobro! Ako ne daš grada,
Na muke, ruglo i sramotu
Razapet ćemo ženu, kćer.

Zrinjski.

O, boljelo te grlo,
Ti gadni čovječe!

Mehmed.

Meni te je žao!

Zrinjski.

Biedno Ture!
Ti ne znaš moje žene, kćeri.

Mehmed.

Ne traži sultan grada zahman,
On svietlu krunu nudi:
Da budeš kralj, gdje sad si ban,
Ti kralj hrvatski budi!

Zrinjski.

Nek Zapolja mu bude kralj,
Al Zrinjski nikad, nikada!
Hrvatu ban je kralj:
On mjesto kralja vlada.

Mehmed.

Još jednu rieč — al strepi!
(vadi srebrni rog).
Znaš li rog taj?

Zrinjski.

Ah, grb je moj — a rog mi sina Gjure!

Mehmed.

Ulovismo ga, čuješ!
Ako li ne daš grada,
Sin će tvoj da strada:
Mučit ćemo njega,
Ko što nikog' još!

Zrinjski.

Moj sin! O bože, sin mi Gjuro!

Mehmed.

Govori sad, govori brzo!

Zrinjski.

Mučite ga, divlje zvieri,
Reži, sieci, pali, deri:
On je sin moj, junak, lav!

(otvori vrata i viče):

Paprutoviću, pali grad!
Nek Turčin zna,
Kad oganj sja,
Da tako grud nam plamti.

Mehmed.

Junačtvu tvom' se divim!

Zrinjski.

Ko ja — svi misle tako.
Jeleno! Evo! Alapić! Juranić!
Ovamo svi, ovamo!

Prizor peti.

Predjašnji. Jelena. Eva. Alapić. Juranić. Paprutović. Častnici.

Eva.

Šta želiš, mili mužu?

Alapić.

Što oko tako sjaji?

Zrinjski.

Recite Turčinu tomu
Zakletve svetu rieč!

Svi častnici.

Do zadnje kapi krvi!

Zrinjski (ženi i kćeri):

I vi mu rec'te!

Eva i Jelena.

Za dom je sladko mrieti!

Zrinjski (ogrli ih).

Na moju dodj'te grud! (grupa).

(kroz prozor prodire svjetlo ognja; rakete lete).

Paprutović.

Sa sedam strana gori novi grad!

Zrinjski (Mehmedu):

Otidji, kaži caru,
U gradu što si vidio. —

Treći čin.

VI. SLIKA.

(Čador Sulejmanov).

Sultan sjedi u naslonjaču pogružen, satrven. Iza njega Levi. Mehmed udje.

Mehmed (tiho Levi-u):

Kako je caru?

Levi (isto tako).

O zlo, i još će gorje biti!

Mehmed.

Odkada boluje?

Levi.

Odkako ti se vrati
Iz Sigeta! — — —
Ja dodjoh k njemu iza tebe,
I nadjoh ga u nemoći:
On drhće, — sve ga tielo zebe,
Ah, njemu nema pomoći.

Mehmed.

Ukloni se!
(Pristupi caru).
Veseli se, o care:
Pol Ugarske je tvoje,
Odkako Gjula pade.

Sulejman.

Ti reci, da je Siget moj,
I egipatski bit ćeš kralj!
(zamisli se i najednom se trgne).
A gdje je Ivan Kralj,
Što svjetova me na taj rat;
Sto tisuć konjanika
Za boj mi stalno reče dat?

Mehmed.

Izvini ga: on veli,
Da dravski most bi kasno gotov.

Sulejman.

A tko je imô gradit most?

Mehmed.

Hamza-beg.

Sulejman.

Odrubit daj mu glavu! Idi!
Nek padne on! Nek padne namah!
(Mehmed ode).

Prizor drugi.

Sulejman. Levi.

Sulejman.

Utrudjen bojem sjedim,
Još sviet mi drhće sav!
Ja čeznem, venem, blijedim,
Izdiše stari lav.

Levi.

On umire!

Sulejman.

Prokletstvo na te! Što to veliš?

Levi.

Proljevat mi je suze,
Doskora smrt te uze.

Sulejman.

Ha, za to suze liješ?!
Levi, Levi, zar ti mniješ,
Da junak teško umire?
Al samo sad mi pruži liek,
Da prije vidim glavu
Pod mojom nogom.
O Zrinjski, Zrinjski,
I ti ćeš sa mnom poći!

Prizor treći.

Predjašnji. Mehmed. Begler-beg. Mustafa. Ali Portuk.

Mehmed.

Po želji tvojoj pade Hamza-beg!

Ostala trojica.

Pred čadorom mu leži glava!

Sulejman.

Juriš, juriš! I Siget mora past,
I Zrinjski s njim! Juriš. juriš!

(Tri vodje odu).

Sulejman.

(Čuju se trublje na juriš).

Pomozi, Levi!
O drži me, pomozi!
Alah, Alah, čuj svog slugu,
Razveseli moju tugu:
Prije moje smrti
Daj mi Siget strti!

Mehmed.

Izruči meni daljnu brigu!

(Opet trube).

Sulejman.

Zar ne čuješ, gdje kliču!
Oh kako godi uhu mom'
Ta buka, te me sjeća
Prošastih dana mojih!
Juriš, juriš!

Prizor četvrti.

Predjašnji. Ali Portuk.

Ali Portuk.

Suzbijen si, o care,
A čete tvoje bježe!

Sulejman.

Siget mora past! Napred! Napred!

Ali Portuk.

Ne mogu, možni care!

Sulejman.

(bijesan, izpravi se i baci bodež na Ali Portuka).

U pakô hajd! **(sruši se na naslonjač).**
Juriš, juriš! **(izdahne).**

Levi.

Alah! Care gospodaru! **(Klekne do njega).**

Mehmed (pristupi).

Ha! On izdahnu!
Sad je vlast u mojih rukû,
Sat će za me Zrinjski čut:
Spravit ću mu grdnu muku,
I za carem kazat put!

Prizor peti.

Predjašnji Mustafa.

Mehmed.

Polako; car je umro!

Mustafa.

Pobunila se vojska!

Mehmed.

Večeras će ga vojska vidjet —
(slugam):
Odnes'te, braćo, cara!
(sluge ga odnesu i Levi s njima ode).

Mehmed (vodjam).

To nitko nezna osim nas:
Potkupio sam sluge;
A Levi? Njega bodež taj
Rješava službe druge.
A sad na Siget!
U Stambul tada ravno!

Ali Portuk i Mustafa.

Zar ne na Beč?

Mehmed.

Ne, ne; jer njemački nas čeka car
Sa silnom vojskom! — —

Ali Portuk i Mustafa.

O kleti Zrinjski!
Al evo desnice:
Ti radi, kako znaš.

Mehmed.

Potecite u vojsku:
Razglasite da car se želi kazat.
(stisne im ruke a oni odlaze).

Dok se vidimo! —

Sad je vlast u mojih ruku,
Sad će za me Zrinjski čut:
Spravit ću mu grdnu muku
I za carem kazat put!

VII. SLIKA.

(Podzemlje u gradu Sigetu).

Prizor prvi.

Eva i Jelena (ulaze).

Eva.

Ovamo, kćeri moja,
Zaklonimo se ovdje!

Jelena.

Ah čini mi se, majko,
To mjesto kano tamnica!
Tiesna mi je grud,
Strah me hvata lud:
Sve se tielo trese.

Eva.

O diete moje,
Doskora bit će bolje!
Tu mjesta nije za nas,
Provalit ćemo danas
Iz tamnice nam ove,
Kud bog nas, kćerko, zove.

Jelena.

Nek bude volja božja!

Eva.

Sa otcem još mi zborit valja.
Ti čekaj tu, i spremna budi,
Kad pošaljemo po te.
Ja idem! Dok se vidimo!

Jelena.

S bogom, s bogom, majko!
(Eva ju poljubi i ode).

Prizor drugi.

Jelena (sama).

O bože, gdje sam?
Zar tu, ah tu?
Nikoga nema, nikoga,
Tamnice da me rieši;
Nema mi moga dragoga,
Bolno da srce tješi!

O gdje si dragi? Ah čujem te!
Al ne, to vjetar huji!
Šta čujem? Kano pjesme zvuk,
Ko majčine pjesme jeka.
Još jednom — bolna srca —
Majčinu pjevat ću pjesmu:

POPJEVKA.

Cvate ruža rumena
Posred vrta bajna:

Kakva mi je ljuvena,
Kano zora sjajna.

Oj ti ružo, ružice
Tko će ubrat tebe?
Čije li će ručice
Tobom kitit sebe?

Doć će junak mladjani,
Ubrat će te jednom:
Moj će vrt se krašani
Tugom odjet lednom!

(Jelena sve tiše pjeva; pri koncu savlada ju čuvstvo i ona usne. U snu joj se prikazuje sanak o njezinoj sreći).

Prizor treći.

(Sanak Jelene: Mjesto oko Zrinja-grada. Vile se sastanu i pjevaju).

Zbor vilâ.

Ljubio je goluban
Golubicu bielu;
Pjevao joj po vas dan,
Gukô noćcu cielu.

Golubica — Jelena,
Golub — njezin dragi:
U nje usta medena,
U njeg pogled blagi.

(Dolazi Jelena i Juranić).

Vile (pozdravljajuć ih).

Mladenaca evo naših:
Živili mladenci!

Jelena.

Posestrime, mile vile,
Na pozdravu hvala!

Juranić.

Prispje eto svečan sat
Našega vjenčanja:
Kćerku će mi otac dat
Posred svog imanja.

Vile.

Sretan bio ovaj pir,
Pratio vas sveti mir!

(Jelena i Juranić idu redom kraj vila).

Prva vila (Jeleni):

U toj ruci krasnoj
Trag je zori jasnoj!

Jelena.

Hvala, sestro!

Druga vila (Juraniću).

U tom oku žarkom
Iztok suncu jarkom'!

Treća vila (Obima).

Vjenčavâ se zorica
Sunce će uzeti!

Jelena i Juranić (vilam):

Svaka naša sestrica
Kano zviezda svieti!

(dok vile pjevaju sljedeće, ode Jelena i Juranić).

Vile.

Vaše sreće
Prvo cvieće
Krasno vama cvate tu:
Ljubav sveta
Mladih ljeta
Obuze vam dušu svu!
Ljubio je goluban itd.

(Kad izpjevaju, izčeznu vile. Jelena se vidi na mjestu, gdje je usnula).

Prizor četvrti.

Jelena se prene.

Jelena. (kao iza sna).

U nje usta medena,
U njeg' pogled blagi!
Ah! — Šta je to?
Kako milo ječi zvuk!
Je l' istina il' samo san?
O san je, san!
Sve je kô i prije,
Utjehe mi nije,
Sve je samo san. —

Prizor peti.

Jelena. Juranić (dolazi).

Jelena. (poleti mu na grudi).

O nije san,
Kad tebe grlim —

Juranić.

O podji sa mnom, draga!

Jelena.

Čuj me, čuj!
Sanjala sam divan san,
Jasno ko na javi:
Da je došo vjenčan dan,
Vršak našoj slavi.

Juranić.

Vjenčat će nas vječni bog
U nebeskih dvorih. —
Po te dodjoh, otac zove,
Sve je spremno, hajd, o hajd!

Jelena.

Zar ja? A kamo?
Ne mogu nikamo.
Zar da me Turčin ubije,
Il gorje još: da muči mene?
O ne, o ne!
(bliže k njemu) Evo ti noža:
Probodi svoju Jelenu,
Nek s tvoje ruke umre.

Juranić.

O jaoh, dušo, šta to reče?
Da tebe ja probodem? O bože!

Jelena.

Na koljenih te molim:
Probodi me!
Il hoćeš, da me Turčin muči,
Sramoti naše ime!

Juranić.

Oprosti, bože, — Jelenu oprosti!

(očajan hoće da ju probode).

Jelena. (ustavi mu ruku).

Ne tako biesno!
Polako nož u srce rini,
Polako, polagano:
Sa usta mojih dušu skini,
Da umrem potihano.

Jelena i Juranić.

S bogom srećo moja,
Kratka mi bijaše:
Posred ljuta boja
Kraj je ljubve naše!

Juranić ju probode: ona mu padne u naručaj).

Jelena.

Hvala, dragi;
Ti smrću život daruješ!
(slabije). Još jedan cjelov! Tako!
A sada — s bogom, s bogom!
Pozdravi otca, majku, junake sve!

(Jelena izdahne).

Juranić.

Ne, ne — probudi se!
O bože zar je nema?
Blago tebi, dušo čista,
Tvoj je svietli raj. —

(čuje iz vana glasove).

Ha već zovu: već je čas!
Sad rado umirem. —

VIII. SLIKA.

(Dvorište u gradu Sigetu).

Prizor prvi.

Zrinjski. Eva.

Zrinjski.

Pod vedrim nebom zadnju rieč ti zborim,
Nek nebo čuje zadnji pozdrav moj;
Nadodje čas, da kano Hrvat tvorim,
Održim rodu sveti zavjet svoj!
I Zrinjski će uminut,
I četa mala s njim,
Al rodu sunce sinut,
Razpršit ropstva dim!
Al za što moram jaoh,
Žrtvovat diete, ženu?

Eva.

Ne krati slave nama!
Ta šta je život bez tebe?
Od usta će do usta letit
Junačtva tvoga dike!
Uz tebe će se mene sjetit.
I kćeri Zrinjskog Nike.
Kad plane grad,
Na bedemu ću stajat:
U prah ću baklju bacit,
Poletit u visine!

Zrinjski (zagrli ju).

Na krilih slave letimo
Pred vječne pravde sud;

Božanskim žarom ujetimo
Hrvatsku vjernu grud!

Prizor drugi.

Predjašnji. Juranić (dolazi uzrujan).

Zrinjski.

Gle milog sina, ženo!
A gdje je naša kći?

Juranić.

Angjelak vam je Jelena:
Izpred nas ode gore
U vječne božje dvore. —

Zrinjski i Eva.

O bože, tebi hvala,
Koj blago uze nju!

Prizor treći.

Predjašnji Alapić, Paprutović, Častnici, Vojnici.
(Dolaze sa zastavom).

Častnici i vojnici.

Stieg hrvatski visoko se vije!
Hrvat rado svoju krvcu lije
Za kralja, rod i dom!
(čuju se trublje turske na juriš).

Zrinjski.

Sad napred braćo:
Već zove biesno Ture!
Ti Juraniću nosi zastavu;
Ja za tobom,

A za mnom ti, **(Paprutoviću).**
A tada Alapić! —
Ali prije nego izginemo,
Hajdmo braćo, da se zagrlimo
(Časnici ga okupe; on se grli i rukuje s njima).

Juranić (digne zastavu).

(U boj, u boj!
Mač iz toka braćo:
Nek Turčin zna.
Kako mremo mi!

Zrinjski, Alapić, Paprutović, Eva, časnici i vojnici.

Grad naš već gori,
Siže do nas već žar:
Rik turski ori,
Biesan je njihov jar!
Ko požar taj
Grudi naše plamte;
Utiša rik
Mača naših zvek.

Ko bratac brata
Zrinjsog poljub'te svi,
Za mnom na vrata,
Vjerni junaci vi!

Sad braćo!

Pun'mo puške, samokrese:
Naše grome, naše triese,
Neka ore, ruše, more!
Brusmo ljute naše mače,
Neka sieku jače, jače!
Sad s bogom bud, dome naš,
Za uvjek, oj s bogom;

Od svud, od svud
Nate dušman ide priek.
I već u grob sveti trup
Sklada tvoj, al ne će!
Za te sin svak u boj se kreće:
Dome naš, ti viekom stoj!

Hajd u boj, u boj!
Za dom u boj!
Ma paklena množ
Nanj diže svoj nož;
Hajd u boj!
Nas mal, al hrabar je broj
Tko, tko će ga strt?
Smrt vragu, — smrt!
Za domovinu mrieti — kolika slast,
Prot dušmaninu — mora on past!)

(Svi odu).

Prizor četvrti.

Pozorište je dio gorućega staroga grada. Odzada novi grad sa uzdignutim mostom. Buka Turaka. Juranić sa zastavom, za njim Zrinjski i ostali. Junački se bore. Eva se ukaže na barutani s bakljom. Juranić pada, Zrinjski za njim. Eva baci baklju u barutanu: silan prasak: novi grad se sruši. Zastor padne.